

KOMUNIKAT PRASOWY nr 126/23

Luksemburg, 13 lipca 2023 r.

Wyrok Trybunału w sprawach połączonych C-615/20 | YP i in. i C-671/20 | M.M. (Uchylenie immunitetu sędziowskiego i zawieszenie sędziego w czynnościach służbowych)

Sądy krajowe są zobowiązane odstąpić od stosowania aktu zawieszającego sędziego w czynnościach służbowych, wydanego z naruszeniem prawa Unii

18 listopada 2020 r. Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego wydała uchwałę, w której zezwolono na pociągnięcie I. T., sędziego Sądu Okręgowego w Warszawie, do odpowiedzialności karnej, zawieszono go w czynnościach służbowych i obniżono jego wynagrodzenie na czas trwania tego zawieszenia. W następstwie powyższej uchwały sprawy przydzielone sędziemu I. T. zostały przekazane innym składom orzekającym, z wyjątkiem sprawy karnej, w której wystąpiono z odesłaniem prejudycjalnym w sprawie C-615/20.

W sprawie C-615/20 jednoosobowy skład orzekający Sądu Okręgowego w Warszawie, w którym zasiada sędzia I. T., powziął wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności Izby Dyscyplinarnej¹ i zwrócił się z pytaniem, czy prawo Unii stoi na przeszkodzie temu, by taki organ mógł uchylać immunitet przysługujący sędziom sądów powszechnych w sprawach karnych i zawieszać ich w czynnościach służbowych. Ponadto zapytał Trybunał Sprawiedliwości o to, czy prawo Unii – w szczególności zasady pierwszeństwa i lojalnej współpracy – stoi na przeszkodzie uznaniu uchwały, o której mowa, za wiążącą, i czy w konsekwencji sędzia I. T. jest uprawniony do dalszego prowadzenia toczącego się przed nim postępowania karnego.

W sprawie C-671/20 sędzia, któremu przydzielono jedną ze spraw pierwotnie powierzonych sędziemu I. T., zwrócił się do Trybunału z pytaniem, czy prawo Unii wymaga, aby wstrzymał się on od dalszego rozpoznawania tej sprawy, nie uwzględniając uchwały Izby Dyscyplinarnej dotyczącej sędziego I. T., oraz czy właściwe krajowe organy sądowe są zobowiązane umożliwić sędziemu I. T. dalsze rozpoznawanie tej sprawy.

W dzisiejszym wyroku Trybunał przypomniał, że uchwała, o której mowa, została oparta na przepisach krajowych, które Trybunał uznał niedawno za sprzeczne z art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej² w zakresie, w jakim powierzały one Izbie Dyscyplinarnej, której niezawisłość i bezstronność nie były zagwarantowane, uprawnienia do orzekania w sprawach mających bezpośredni wpływ na status sędziów i pełnienie przez nich urzędu (takich jak sprawy o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej). Ze względu na powagę, która przysługuje wyrokowi Trybunału stwierdzającemu uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego, a także bezpośrednią skuteczność przywołanego przepisu oraz zasadę pierwszeństwa prawa Unii, **sądy polskie są zobowiązane zapewnić poszanowanie tej regulacji oraz stwierdzenia dokonane przez Trybunał i wyciągnąć wszelkie wynikające z tego konsekwencje**, nawet w braku krajowych przepisów ustawowych.

¹ W międzyczasie Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego została zniesiona. Zobacz postanowienie z dnia 21 kwietnia 2023 r., *Polska/Komisja*, C-204/21 R-RAP, pkt 26 (zob. komunikat prasowy nr 65/23).

² Wyrok z dnia 5 czerwca 2023 r., *Komisja/Polska (Niezawisłość i życie prywatne sędziów)*, C-204/21 (zob. komunikat prasowy nr 89/23).

W tym celu **sądy krajowe powinny odstąpić od stosowania aktu takiego jak uchwała Izby Dyscyplinarnej, w przypadku gdy z punktu widzenia danej sytuacji procesowej jest to nieodzowne dla zagwarantowania pierwszeństwa prawa Unii. Nie mogą temu stanąć na przeszkodzie jakiegokolwiek względy wywodzone z zasady pewności prawa lub mające związek z domniemaną powagą rzeczy osądzonej.** Co się tyczy pewności prawa, Trybunał zauważył w szczególności, że zarówno postępowanie karne w sprawie C-615/20, jak i postępowanie karne w sprawie C-671/20 zostały zawieszono przez sądy krajowe do czasu wydania dzisiejszego wyroku Trybunału, w związku z czym nic nie wydaje się stać na przeszkodzie podjęciu tych postępowań przez sędziego I. T.

W konsekwencji prawo Unii wymaga, po pierwsze, aby w sprawie C-615/20 sędzia I. T. mógł **nadal wykonywać swoje kompetencje judykacyjne w toczącym się postępowaniu karnym**, a po drugie, aby w sprawie C-671/20 **skład orzekający, któremu przekazano sprawę pierwotnie powierzoną sędziemu I. T., wstrzymał się od orzekania w tej sprawie, a właściwe organy sądowe ponownie przydzieliły ją sędziemu I. T.**

Trybunał orzekł wreszcie, że ani przepisy krajowe, które zakazują sądom krajowym, pod rygorem kar dyscyplinarnych, badania mocy wiążącej uchwały wydanej przez Izbę Dyscyplinarną, ani orzecznictwo sądu konstytucyjnego niepozwalające na takie badanie **nie mogą stać na przeszkodzie odstąpieniu od stosowania tej uchwały.** Zasada pierwszeństwa prawa Unii nakłada obowiązek odstąpienia od stosowania wszelkich sprzecznych z tym prawem krajowych przepisów i orzecznictwa. Jednocześnie fakt niezastosowania przez sędziego krajowego tych przepisów lub orzecznictwa nie może prowadzić do pociągnięcia go do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

